

C O P I A

Van het
EXECUTORIAEL,
weghegaen teghens
Frederick Paltzgraue.

Binnen Weenen in Oosten-rijck.
Onder stont: Ad mandatum sacrae Cæ-
sareæ Majestatis proprium.
Eerst ghedruckt den 14. April. 1621.

t'Haerwerpen/By Abraham Verhoeuen/op de
Lombaerde veste/inde gulde Sonne.

COPIA

Van het Executoriael, vvtghegaen teghens
Frederick Paltz-Grave.

Wij Ferdinandus den tweeden des Raks/
by der Gracien Godts gecosen Koomsch
Kerker / t'allen tijden Vermeerder des
Kijck/in Germanien/van Hungarijen/Bohemen/
Dalmatien/Crouatien ende Slavonië etc. Coninc/
Pertz-Hertoge van Oostenrijck/Hertoge vā Bour-
goignien van Steper/van Karentia/van Krapn/ess
Wurtenberch etc. Grave van Tyrol etc. Ontbiedē
N.allen ende neghelijken Ceur-vorsten/ Gheestes-
lijke ende Wereltlijke/Prelaten/ Grauen / Bys-
Heeren/Kidderen/knechten/Lantvoochdē/Hooft-
luden/Dittdommen/Voochden/Pflegere / Ver-
wesers/Ampthiedē/Lantrechters/Borgemeesters/
Rechters/Kaedtluden/Borgers/ Gemeenten ess
voozts alle andere/onse ende des heylighen Kijck
Leen-mannen/Onderfaten ende Getrouwe vā wat
weerden/staet/oft conditie die zijn oft wesen mogē/
Ende

Ende besonders des Fredericks/die hem daer noemt
 Pfaltz-grave vanden Rijn/gheweest zijnde een vā-
 de Ceur-vorsten des Rijcs/zijne Dorstendommen/
 Landt-staten/Ondersaten/Leenluden/Enghene
 ende Derwanten/de ghene die desen onsen Keyserslijc
 ken openen brief oft gheloof-weerdighe Copie sal
 ghetuont worden/oft daer doot versocht ende ver-
 maent sal worden/ gunnen wy onse vrientschappe
 Nevelijcken ende Swagerlijcken wille/Keyserslijc-
 ke Genade ende alles goets/Hooge/ē Perweerdighe/
 oock Dootluchtighe/Hoogh-gebozne Lieue
 vrienden/Neuen/Coms/Swaghers/Broeders/
 Ceur/ende Dorsten/oock wel gebozne/Verfaeme/
 Lieue/Verdachtighe ende Gecrouwe E. L. L. A. A.
 ende V. L. hebben doot onse voot desen Ghedructe
 Placcaten/ende Achts-verclaringhe vernomen in
 wat rechtveerdighe(ende naer staet vande saecken)
 behoortijcke nootwendige ootsaecken in wt krach-
 te van ons Hoogh-draghende Keyserslijcke Officie
 wegghen Frederick/die hem daer noemt Pfaltzgrave
 vanden Rijn(die alreets metter daet sonder eenighe
 vootdere verclaringhe oft vonnisse inde pene vande
 Landt-vrede is ghevallen) tot meerdere confirma-
 tie ende kennisse van eenen pegelijcken/nochmaels
 in onse ende des h. Roomschen Rijcs Acht ē Over
 Acht oft Banne verclaert ende ghestelt is.

Naerdemael dan ons aen dit werck soo grootelijck
 ende noorelijck is ghelegghen / principaelijcken om
 den onvrede wt het Heplich Rijck te verdrifuen ende
 den goeden Vrede wederomme inne te brengen / op
 dat alle Coninckrijcken / Vorstendommen / en Lā-
 den Duytscher Racie ende des Heplighen Room-
 schen Rijck wederomme tot Ruste ende Eenigheyt
 mochten ghebrocht worden / ende den Erf-ynant vā
 den Christelijcken naeme oock mochte weder standt
 ghedaen worden / waer voor wy groote sorghe zijn
 draeghende. Soo is nochtanster contrarien in't
 openbaer ende eenen peggelijcken genoeghsaem be-
 kent / dat het seluighe ons voorgenomen goet werck
 (wesende tot profijte van onse Coninckrijckē / Vor-
 stendommen / Landen ende gemeyn welvaren / ghe-
 lijck het selve aen ons (als eenen Vader en Bescher-
 mer des voorsz. Roomschen Rijck) tot Franckfort
 int iongst-gehouden Collegio van de loffelijcke
 Ceurborsten is toebetrout worden / waer toe dan
 sommighe / ghetrouwe / ende Vrede Lief-hebbende
 Ceur / ende Borsten oock geerne de hant soude mede
 aen houden / niet alle goede vermaningen / ende an-
 der sints / waer dies niettegenstaende soo later hem
 aensien van daghe tot dage / dat de onruste noch niet
 en wilt cesserē / ende schijnt het Roomsche Rijcke
 noch in meerdere swaerigheyt soude gheschapē zijn
 te

5
te komen/by soo verre wy daer inne niet by tijde en
versten/ende t'ghene daer toe van noode is te wercke
en stellen/wt krachte van onse keiserlijcke Macht/
Authoziteit ende Officie/achtervolghende de alge-
meene Leen-rechten/ende des Kijser Constitutien/
insonderheyt den Alghemeynen Ghepubliceerden
Lant-vrede/ende wtterlijcke de capitulatiē ons te
vozen ghelept/waer dooz alle Coninckrijcken ende
Landen in Vrede gehouden moeten worden/namēt
lijcken dat E. L. L. A. A. ofte hunne Ondersaet / soo
wel als de onse/onder alderhande perijckeleuse ghe-
sachten schijn gheene onbehoozlijcke confederatien/
ende Vergaederighen en vermoghen te maecken/
ende daer dooz den eenen staet aen den anderen / t'zn
aen Lant oft Luyden/recht oft gerechticheyt eenige
hinderighe oft achterdeel noch oock/ om sulc vooz
ghenomen werck te effectueren/mietten Turck eeni-
ghe Confederatien te maecken/ende daer dooz ons
Coninckrijk van Hungherijen / ende de resterende
Erf-landen oock tot afual te bzengē/esi ons E. L. L.
A. A. ende V. L. dooz eenen eenigen staets pdele ver-
blintheit ende begeerlijckheyt van in een vzeint Co-
ninckrijk te regeren/ende onse gherebelleerde On-
dersaten in hunne onrechtveerdigheyt niet ghewae-
pender macht ende ghewelt dooz te dzinghen/ ende
inde wtterste ende verderffelijcke perijckelē te bzeng-
(?) iij ghen/

ghen/t'onderwinden/waeromme (al waert saecken
 dat wy onse aengebore Keyserlijcke goetheit wil-
 den ghebruycken/ende de scherpe Justie ende Exe-
 cutien wilden te rugghe stellen/soo en mach het sel-
 vighe niet gheschiede/ouermits de groote perijckelē
 die het Hepligh Roomsche Rijke / ende der selver
 Lieden ende Onderfaten hier dooz gheleden hebben
 ende noch te verwachten zijn) soo wy nochtans van
 ons Hooch-loffelijck Keyserlijcke Ampts ende Au-
 thoriteits wegghen ghedwonghen wterlijck de ere-
 cutie dooz de hant te nemen ende te wercke te stellē/
 achtervolghende des Heplighen Roomschen Rijke
 Constitutien/besonderlijcken der Ceurvorstē Gul-
 den Bulle Keyserlijcke Cappitulationen ende hunne
 Offitien ooc daer inne sullen verthoonē en bewijfen.

Soo hebben wy daerenbouen tot behoorderinge
 van dese Executie ende insonderheyt om dese vooz-
 ghenomde Achts Verclaeringe te beter in't werck
 te stellen/bevolen aenden Doozlichtigen en Hooch-
 ghebozen Maximilianus Paltz-graue op dē Rijn/
 Hertoghe in Hooch ende Neder Bepere/onsen lie-
 ven Neue/Swageren/ende Vorst/by den selvē Ce-
 de ende Plicht/daer mede zijnder L. ons ende het
 Hepligh Roomsche Rijke is verwandt / ende toe-
 ghedaen dese soo hooghe ende wel verschulde erecu-
 tie teghens den voozgenoemden Frederick die hem
 daer

daer noempt Paltz Graue op den Rijn / en alle zijn
 Adherenten ende Medehelpers / zijnen Persoone /
 Dorstendommen / Land ende Luyden / Haue ende
 Goederen / inde ouer / oft hooge Psaltz gelegē / t'ere-
 cuteren / Bevelende mit desen / ende wt van desen
 Bries van Executozie alsoo / ende inder vuegen dat
 zijne L. ghelijck / als onse Keyserlijcke persoone in
 deselve executie / als den voornemsten Vervolgher
 teghens den bouen ghenoeinden Achter oft Bandit
 ende zijne bekende Helpers ende Helpers Helpers /
 allen het ghene krachtelijck te doen / ende te wercke
 te stellen / achtervolghende den inhoud vāde Achts-
 verclaringe / ende t'gene daer toe van noode is / prin-
 cipaelijck dienende tot wederbringinge vande goe-
 den Briede int H. Rijke / ende tot vermeerderinghe
 van onse Keyserlijcke Authozitept ende schuldigen
 Dienste ende Ghehoorsamenhept.

Ghebieiden hier oppe W. L. L. A. A. ende W. L. wt
 Roomsche Keyserlijcke Majestept macht / oock by de ver-
 beurte ende op de pene soo dien aengaende / in onse en des
 Heplighen Roomschen Rijck Constitutien / ende alghe-
 meyne Leen-rechten / begrepen ende geordineert sijn / seer
 Erenstlijcken / ende begheeren dat W. L. L. A. A. en W. L.
 den voorszghenoinden Frederick die hem noft Paltz graue
 op den Rijn / voortaan sullen houden voor onsen / ende des
 Heplighen Roomschen Rijck openbaren Achter en Bandit
 van selven in wie oft van ons ende des Rijck beleende Lā-
 den ende onderworpenē Dorstendommen niet te logeren /
 oft beherbergen / te beschudden noch beschermē / oft enige
 bypheet te geuen / noch hem oock eenighe hulpe oft fauor
 te bewijzen / onder wat schijn het seluighe soude mogen ge-
 schieden / W. L. L. A. A. ende W. L. Landen oft Heerschap-
 pen met hem egeene ghemeynschappe te houden / noch
 niemā-

niemanden banden kunnen waer over ghylieden te gebie-
den hebt te ghebooghen int heymelijck noch int openbaer
oft eenigerhande manieren/maer wel ter contrarie onsen
Executeur ende Commissaris in alle manieren tegens de
voorszeynen Bandit/en zijne Adherenten te helpen/en de
hant te bieden / oft hem ten minsten aen dese zijne belaste
executie niet hinderlijcken te wesen/oft te ghebooghen/dat
sulcx door yemanden anders soude geschieden. En de gene
die tegens dit ons Keyserlijck gebot/en openbaer execu-
toriael ongehoorsaem en opsettelijck sullen doen/hoe ende in
wat buegen t' selve soude mogen geschieden/ die selbige sul-
len wt kracht voorgenoeide onse Keyserlijcke Achts-ver-
claringe ipso facto in onse Keyserlijcke Acht oft Banne ge-
vallen zijn/maels dan/ende dan als nu/ende worden mits
desen daer inne vercleerten men sal tegens de selue als vā-
biten met gelijcke straffe en executie voortvaren/sonder
eenige voordere procedure ofte genade te verwachten/het
welck wy W. L. L. A. A. en W. L. samentlijck en besonder
mits desen hebben willen te kennen geuen / verclaerende
tot besluytinge van desen wel erpesselijcken dat wy door
dese onse gedwongene Achts-verclaringe niet en verstaen
dat eenigen gehoorzamen staet daer door sal beledicht noch
beschadicht worden/maer ter contrarien dat alle de ghene
soo dese onse executorial brieue en ordonnantie sullen gehoor-
zaem wesen/in allen hunne preuilegien en gerechticheden
sullen beuyt en gemaintineert worden/insonderheyt bp-
den algemeynen Religions Vrede/en Prouhan vreden vā
Dupeschlant beschermt worden/alle rebellische opvoer en
quade handelingen van eenen pegelijcken wt kracht van
onse Keyserlijcke Authoziteyt af te keeren genadelijck ge-
nepcht zijnde/Daer na sal hē eenen pegelijcken wetē te re-
guleren/en voort schade en verderffnisse te verhoeden dat
meynen wy seer Erenstlijcken. Gegeuen in onse Hoofst-
stadt Weenen den 1. Februarj Anno 1621. Onser Rijck
des Roomschen int 2. des Hungerschen int 3. ende des
Boheemschen int vierde Jaere.

Ad mandatum sacrae Cæsareæ Maje-
statis proprium.

F F A A S.

W. C. D. W. A.